

AUTORSKA KONCEPCJA PROGRAMOWA DOTYCZĄCA FUNKCJONOWANIA I ROZWOJU GALERII SZTUKI BWA W OLSZTYNIE NA LATA 2025-2030

WSTĘP – WIZJA I MISJA

Miejskie galerie sztuki odgrywają znaczącą rolę nie tylko w życiu artystycznym, ale, co istotne w kształtowaniu kultury oraz jej rozwoju poprzez wspólne uczestnictwo i dialog społeczny. To kluczowe elementy na mapie sztuki polskiej, jak i lokalnych trajektorii kultury – to miejsca przepływu nowych tendencji, otwartych i kreatywnych dyskusji, które rodzą się z kontaktu publiczności ze sztuką, artystami i artystkami oraz środowiskiem ludzi zaangażowanych w tworzenie tego typu przestrzeni. To bezcenny potencjał, który swoją aktywnością wzmacnia ekosystem kultury.

Galeria Sztuki BWA w Olsztynie jest dziś jednym z takich punktów na kulturalnej mapie kraju, instytucją o ugruntowanej pozycji, bogatym dorobku i tradycji budowanej ponad od 67 lat. To miejsce ważne dla miasta, mające wpływ na kształtowanie lokalnej tożsamości oraz rozwój życia artystycznego regionu. Jednocześnie BWA aktywnie oddziałuje na resztę kraju budując sieć relacji i współpracy z innymi instytucjami oraz ośrodkami kultury w Polsce. To solidna baza, która stanowi punkt wyjścia do dalszego rozwoju. Wierzę jednak, iż potencjał jaki ma Galeria BWA w Olsztynie może zostać w większym stopniu wykorzystany na poziomie regionalnym, krajowym i międzynarodowym poprzez rozwój programowy, zaangażowanie zespołu oraz doskonalenie struktur organizacyjnych i sposobu funkcjonowania instytucji otwierając ją jednocześnie na nowe konteksty i odbiorców.

W ramach mojej koncepcji programowej Biuro Wystaw Artystycznych w Olsztynie to miejsce, które funkcjonuje nie tylko po to, by prezentować wystawy, to miejsce, które reaguje na to, co dzieje się wokół, opowiada o zmieniającym się świecie, jest społecznie odpowiedzialne, wspiera lokalne inicjatywy i staje się częścią wspólnoty. Warto pamiętać, że BWA nie jest „teatrem jednego aktora”. To system naczyń połączonych, w którym kluczową rolę odgrywają artyści i artystki, osoby artystyczne, miejsce, które kształtuje i jest kształtowane przez instytucję, zespół, który ją tworzy oraz publiczność, w tym społeczność lokalna i Organizator, który również reprezentuje ich głos. W tym krwioobiegu, każdy ma swoją istotną rolę.

Chciałabym, aby realizacja koncepcji programowej na najbliższe lata funkcjonowania Galerii opierała się na solidnych fundamentach, takich jak współpraca, zespół, miejsce, społeczność, czy troska o zrównoważony i długofalowy rozwój instytucji – i choć każdy z tych elementów wymaga nieustającej uwagi, postrzegania go w sieci relacji, to jestem przekonana, że dzięki ich korespondencji będziemy mogli szerzej postrzegać i rozumieć czym powinna być dzisiaj galeria sztuki współczesnej. Mam też ogromną nadzieję, że w najbliższych latach BWA Olsztyn stanie się miejscem, które łączy odpowiedzialność, nowoczesność i dostępność – przestrzeni otwartej na dialog i różnorodność.

Prezentowana przeze mnie koncepcja zakłada również pogłębioną diagnozę aktualnego stanu instytucji, a tym samym wskazuje obszary wymagające szczególnej uwagi. Odwołuje się do sprawdzonych praktyk, jednocześnie poszukując nowych rozwiązań. Wyznacza kierunki dalszego rozwoju Galerii, otwierając ją na współpracę w wymiarze artystycznym, edukacyjnym i partycypacyjnym. Moją rolą jest dostrzeganie koniecznych zmian, wdrażanie procesów ewaluacyjnych oraz troska o stabilność i ciągłość działania instytucji.

Znam BWA od dziecka, to tu zrodziła się moja miłość do sztuki, fascynowało to co nieuchwytne i nierozpoznane, zupełnie nowe doświadczenie i świat tak mi wówczas odległy. Dziś mam możliwość współtworzenia tej instytucji – tak ważnej dla mnie, jak i dla wielu innych osób.

Bardzo chciałabym, aby kolejne lata w Galerii Sztuki BWA w Olsztynie były czasem „wspólnym” – czasem budowania relacji, współdziałania i otwartości. Bo historia tej instytucji to nie tylko opowieść o osobie kierującej nią, lecz przede wszystkim o ludziach, którzy ją współtworzą: o zespole, artystach i artystkach, publiczności i wszystkich, którzy wierzą w sens spotkania poprzez sztukę. To oni nadają temu miejscu życie, energię i znaczenie. Wspólnie możemy sprawić, by BWA pozostało przestrzenią dialogu, inspiracji i autentycznej wymiany doświadczeń, miejscem, które łączy ludzi, idee i różne wrażliwości.

CELE STRATEGICZNE

Misją BWA Olsztyn jest tworzenie otwartej, odpowiedzialnej i inkluzywnej przestrzeni dla współczesnej sztuki i refleksji nad nią. Galeria stawia sobie za cel budowanie odpowiedzialnej relacji między twórcami a publicznością, inicjowanie dialogu społecznego, wspieranie różnorodnych postaw artystycznych oraz rozwijanie wrażliwości i kompetencji kulturowych mieszkańców Olsztyna i regionu. Realizacja celi strategicznych powinna umacniać i wypełniać misję, ale także patrzeć na nią szerzej, dlatego wraz zespołem i „ludźmi” BWA, a także przy wsparciu i rozumieniu Organizatora chciałaby skupić się na następujących celach:

- Wzmocnienie roli BWA Olsztyn jako ważnej i znaczącej instytucji kultury w regionie.
- Rozszerzenie zasięgu działalności BWA Olsztyn – umocnienie jej pozycji jako instytucji o znaczeniu ogólnopolskim oraz rozwijanie działań, projektów i współprac na skalę międzynarodową, zarówno w wymiarze wystawienniczym, jak i badawczo-projektowym.
- Wzmacnianie i wspieranie kontekstu lokalnego poprzez współpracę z artystkami i artystami, kuratorkami i kuratorami, instytucjami oraz organizacjami pozarządowymi, zarówno zakorzenionymi w lokalnym środowisku, jak i otwartymi na to, co na zewnątrz.
- Tworzenie trwałych przestrzeni do współpracy międzyinstytucjonalnej oraz sieciowania różnych podmiotów – m.in. poprzez projekty partnerskie, wymiany projektów wystawienniczych, wspólne działania edukacyjne i wydawnicze.
- Wdrażanie strategii wspierających środowiska twórcze, w tym poszukiwanie skutecznych rozwiązań służących waloryzacji wynagrodzeń artystek i artystów, zgodnie z postulatami nowego porozumienia Obywatelskiego Forum Sztuki Współczesnej.
- Zaangażowanie w realizację jednego z operacyjnych celów Miasta Olsztyna – „Olsztyn Inspirujący”, w którym sztuka i kultura stanowią istotny element rozwoju miasta – w ramach programu własnego instytucji, aby pokazywać, jak kultura i sztuka może być wizytówką miasta i wzmacniać społeczne zaangażowanie.
- Opracowanie i wzmocnienie koncepcji widzialności Galerii BWA tak, aby była postrzegana jako instytucja dostępna, otwarta i prezentująca zróżnicowany program.
- Rozwój kompetencji cyfrowych i komunikacji online, w tym tworzenie treści multimedialnych, transmisji wydarzeń, podcastów, edukacyjnych materiałów wideo.
- Wdrożenie praktyk zrównoważonego i odpowiedzialnego rozwoju, w tym działań ekologicznych oraz świadomego kształtowania polityki wystawienniczej w dobie nadprodukcji.
- Rozwój programów edukacyjnych i społecznych, z uwzględnieniem różnych grup odbiorczych, zasad dostępności i zróżnicowanych potrzeb publiczności – tak, by instytucja była jeszcze bliższa ludziom i wzmacniała relacje społeczne.
- Ocena i diagnoza aktualnego stanu BWA, a w efekcie dostosowanie struktury i działań instytucji do realnych możliwości budżetowych i zespołowych.

- Wprowadzenie stałych działań ukierunkowanych na zwiększenie budżetu instytucji poprzez pozyskiwanie środków zewnętrznych, w tym regularne aplikowanie m.in. o granty ministerialne.
- Podjęcie działań mających na celu poprawę infrastruktury stałej siedziby BWA, jak również zaangażowanie w rozmowy i pracę nad potencjałem nowej lokalizacji Galerii.
- Budowanie współpracującego zespołu – opartego zarówno na doświadczeniu obecnych pracowników, jak i na wsparciu nowych osób, które wniosą nowe spojrzenie i kompetencje. Celem jest stworzenie środowiska pracy opartego na współpracy, wzajemnym wsparciu i rozwoju – indywidualnym oraz instytucjonalnym.

PROGRAM MERYTORYCZNY

Niezależnie od zaproponowanego podziału i czasu w jakim znajdzie się BWA, chciałabym, aby perspektywa budowania programu opierała się na otwartości i różnorodności. Ważnym aspektem, który będzie wprowadzał zmianę do myślenia o budowaniu programu jest zmniejszenie ilości wystaw, aby móc zapewnić bogaty i merytorycznie dopasowany program towarzyszący – BWA to nie tylko przestrzeń wystawiennicza, to coś zdecydowanie więcej.

Pracując nad programem merytorycznym, chciałabym zachować sprawdzone formuły a także ważne dla środowiska artystycznego konkursy, a tym samym i wystawy pokonkursowe, wprowadzić nowe pomysły kuratorskie i problemowe tworząc je przy współpracy z zewnętrznymi kuratorami/kami, a w przyszłości z osobą kuratorską, która wesprze zespół w obszarze działań programowych BWA. Chciałabym, aby program realizowany był w oparciu o zagadnienia podstawowe, skonstruowane tak i pojemne na tyle, by można było reagować na dynamikę zmian otaczającej nas rzeczywistości, a także aktualnych tendencji w sztuce współczesnej, dlatego jako fundament postrzegam wspomnianą różnorodność i otwartość, lokalność oraz spojrzenie problemowe rozumiane jako:

- różnorodność – łączy się bezpośrednio z otwartością – wzajemnie się przenikają, charakteryzuje wiele pól, takich jak np. działalność wystawiennicza, a w jej ramach obejmuje wystawy artystów i artystek uznanych, a także dostrzega młode pokolenie, które powinniśmy obserwować z uważnością, to inicjatywy oddolne i duże współprace instytucjonalne, to dialog lokalności z tym, co zewnętrzne, ale to również zróżnicowana publiczność, która tworzy społeczność BWA – dzieci, młodzież, dorośli i seniorzy, a także osoby z niepełnosprawnościami czy doświadczeniem migracji. To w różnorodności jest siła, to dzięki niej instytucja się rozwija i jest autentyczna. Zróżnicowane tematy, perspektywy, zdania czy formy działania budują przestrzeń refleksji, pobudzają kreatywność i krytyczne myślenie, a także dają podstawę do tworzenia trwałych relacji,
- otwartość – nie chciałabym, aby program Galerii był ustalany autorytarnie z góry, wypełniany „od a do z” jedynie przez osobę dyrektorską, chciałabym, aby jego rolą było nadawanie rytmu, swoistej ramy oraz sieciowanie, tworzenie przestrzeni na współdziałanie i dialog, dostrzeganie innych propozycji płynących ze strony zespołu czy osób zewnętrznych, zainicjowanie praktyk open calli i uwzględnianie ich w budowaniu programu, to również otwartość na różne formy ekspresji artystycznej, środowiska i postawy twórcze oraz pokolenia artystów i artystek. Otwartość, to także ważny aspekt myślenie o Galerii jako przestrzeni inkluzywnej, dostępnej dla różnych grup odbiorczych.
- lokalność – to element, któremu powinniśmy poświęcić więcej uwagi. Rozumiany, z jednej strony jako środowisko artystyczne miasta i regionu, a z drugiej jako miejsce działania, jednak to zbyt upraszczające podejście, ponieważ lokalność dla BWA nie powinna być tylko miejscem, powinna być również przestrzenią relacji, osadzenie instytucji w tym co lokalne, powinno dostrzegać potrzeby społeczności, miejsca i wspierać tutejsze środowiska na różnych poziomach, dlatego poza realizacją wystaw

z udziałem lokalnych artystów i artystek, a także cyklicznego konkursu jakim jest „Olsztyńskie Biennale Sztuki – O Medal Prezydenta” chciałabym wprowadzić cykl spotkań pt. „Alfabet Warmii i Mazur”, abyśmy się spotykali rozmawiali i przypominali o tym co stąd, a także prezentowali sylwetki osób związanych ze środowiskiem twórczym miasta i regionu. Jednak, poza tym, co wynika bezpośrednio z lokalności chciałabym również zaproponować dialog z lokalnością i zaprosić do współpracy m.in. w formule open calla osoby artystyczne, kuratorskie, które wejdą w dialog z tradycją naszego regionu. To zewnętrzne spojrzenie, pozwoli nam również zwrócić uwagę na elementy, których my często nie dostrzegamy, np. w roku 2026 będziemy realizowali projekt kuratorski Magdaleny Kreis, w którym kuratorka odwołuje się do historii miejsca, a jako punkt wyjścia w swoich rozważaniach traktuje mozaikę Stefana Knappa znajdującą się w atrium BWA przy al. Marsz. J. Piłsudskiego 38A,

- spojrzenie problemowe – dzisiaj ciężko jest sobie wyobrazić myślenie o koncepcjach wystawienniczych nie osadzając ich w perspektywie problemowej, jak np. zmiany klimatyczne, brak stabilności geopolitycznej, tożsamość jednostki, kultura odrzucenia, polityki płci – relacje wykluczenia, dlatego propozycje kuratorskie własne lub zewnętrznych kuratorów odnosząc się będą do krytyki i problemów współczesności, ale również podejmować będą refleksyjny dialog z przeszłością. Spojrzenie problemowe oznacza dla instytucji myślenie o wystawach, jak również o działaniach edukacyjnych i budowanie ich wokół realnych napięć i tematów społecznych, kulturowych, ekologicznych, politycznych. To również praca z artystami i artystkami oraz publicznością w taki sposób, aby Galeria była miejscem refleksji, dyskusji, krytycznego myślenia, ale także by w tym wszystkim nie pomijać kultury wolnego czasu, ponieważ sztuka dla wielu to przede wszystkim przyjemność.

Chcąc zachować spójność programu, przy zaproponowanej jednocześnie różnorodności, będę pracować na projektach cyklicznych, wystawach indywidualnych oraz zbiorowych, duetach artystycznych – w postaci konfrontacji i dialogu różnych postaw twórczych.

- Projekty cykliczne – kontynuacja wystaw i przedsięwzięć konkursowych wynikających z tradycji BWA: „Olsztyńskie Biennale Sztuki – O Medal Prezydenta”, „Quadriennale Drzeworytu i Linorytu Polskiego”, w tym wystawy pokonkursowe oraz indywidualne projekty wystawiennicze laureatów/ek grand prix, a także próba przyjrzenia się im w nowy sposób, kontynuacja i odświeżenie widoczności cyklu „Femilooki”, dalsza realizacja zainaugurowanego cyklu wystaw tworzonych z myślą o młodszym odbiorcy oraz nowy cykl „Dialog formy” oparty o prezentację designu i rzemiosła, w ramach którego będziemy współpracować m.in. ze Stowarzyszeniem „Nów. Nowe Rzemiosło”.
- Produkcje nowych wystaw bądź współpracy oparte o wymianę:
 - wystawy zbiorowe, m.in.: „Mapa mojej bazy” – sztuka schronienia, wystawa stworzona z myślą o dzieciach, „ARTYSTKI OBECNE w kolekcji Warmińsko-Mazurskiego Towarzystwa Sztuk Pięknych” – we współpracy z Warmińsko-Mazurskim Towarzystwem Zachęty Sztuk Pięknych i Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie oraz te powstające w wizji zaproszonych do współpracy kuratorów i kuratorek zewnętrznych, jak np. Marta Lisok, Stanisław Małecki czy Magdalena Kreis.
 - wystawy indywidualne bądź w duetach z zaproszonymi artystami i artystkami, m.in. (wymienione poniżej osoby artystyczne, to tylko kilka nazwisk, które chciałabym zaprosić do współpracy i pokazać ich twórczość w Olsztynie, wyborom tym towarzyszy spojrzenie w kontekście różnorodności, pod tym względem lista będzie również poszerzana i modyfikowana, tak aby tworzyć interesujący i aktualny w stosunku do tego, co dzieje się na różnych polach program): Natalia Kopytko, Wojciech Ireneusz Sobczyk, Anna Myszkowiak,

Irmina Staś, Tomasz Haładaj, Dominika Kowynia, Paulina Żuk, Hanna Krysztofiak, Anna Bujak, Mateusz Szablowski

Chciałabym, aby program Galerii budowany w sposób przemyślany i mądry dał możliwość do myślenia zespołowi o tym czym jest BWA, by nie była to jedynie perspektywa 5 lat i kolejnych zmian, które mogą nastąpić – tylko wspólna wizja otwartej instytucji o zróżnicowanym programie. Instytucja ludzi, którzy również myślą o tym, gdzie jest miejsce BWA i jakie powinno ono być?

Poniżej prezentuję myślenie o BWA w trzech kategoriach, które w pewien sposób ustawiają instytucję w przestrzeni czasu i miejsca.

„TYMCZASOWOŚĆ” (2025-2027)

To czas działania Galerii w małej przestrzeni wystawienniczej w siedzibie tymczasowej w Hali Urania. Okres tych dwóch lat będzie czasem produkcji ok. 7-8 wystaw rocznie wraz z realizacją jednego dużego projektu w roku (wystawy pokonkursowe) przy współpracy z Centrum Ekspozycyjnym Stara Kotłownia. To okres, w którym instytucja powinna zbudować poczucie stabilności również w zespole i zewnętrznej widzialności w nowej przestrzeni.

„MOMENT PRZEJŚCIOWY – POWRÓT” (2027/8-...)

Rok 2028 to planowany moment wznowienia działalności BWA w stałej siedzibie. To również ważny rok dla historii samej instytucji, gdyż będzie obchodziła 70. urodziny – dlatego w tym roku program Galerii odniesie się do historii instytucji i jej miejsca, a także stworzy dialog z kolekcją i postara się odczytać ją na nowo. Wierzę, iż uda nam się budować ok. 13. wystaw rocznie, jednak zdaje sobie sprawę, iż deklaratywność, co do ilości powinna być wzięta w nawias i może być złudna, ponieważ myślenie z perspektywy dzisiejszej jest czymś innym niż zderzenie z realiami przyszłości, biorąc pod uwagę dynamikę zmian naszych czasów.

„PRZYSZŁOŚĆ” (2025-...)

Podjmując rozmowy o nowym miejscu dla Galerii, już teraz powinniśmy zastanawiać się jakie są zadania BWA i w jakim kierunku powinna następować zmiana instytucji? Wizję przyszłości powinniśmy kreować już teraz, jednak te wizje nie powinny nam przysłaniać tego, co jest tu i teraz.

Partnerstwa i współpracy zewnętrzne

Galeria Sztuki BWA w Olsztynie to instytucja, która silnie wpisana jest w lokalny kontekst, ale posiada również swoją widzialność na mapie polskiej sztuki współczesnej. W ostatnich latach instytucja zrealizowała wiele wystaw i wydarzeń, w których partnerstwo odgrywało istotną rolę. Współpraca lokalna, krajowa czy międzynarodowa to ważna praktyka, która powinna być podejmowana przez instytucję. Tworzenie wspólnych projektów, to nie tylko „realizacja” zadania, ale to przede wszystkim przestrzeń dialogu, pole wymiany doświadczeń i wiedzy, na którym rodzą się długotrwałe relacje, ale również siła, która wzajemnie napędza, to także łączenie budżetów i wzajemne wspieranie. Tworzenie sieci powinno być realizowane i rozumiane w jak najszerzym kontekście i dotyczyć zarówno podmiotów w polu sztuki, jak i tych poza nim. Budowanie sojuszy i koalicji, to coś, co w naturalny sposób powinno wpisywać się w strategię BWA. Dlatego poza współpracami, które Galeria podtrzymuje, m.in. z Akademią Sztuk Pięknych w Polsce, Stowarzyszeniem Międzynarodowe Triennale Grafiki w Krakowie czy galeriami sieci BWA, powinniśmy spojrzeć również na naszych najbliższych partnerów tj. lokalne

instytucje kultury i organizacje pozarządowe. Chciałbym jednak, aby powstały nowe partnerstwa i sieci współpracy, a te już istniejące były wzmacniane i rozwijane, dlatego planuję:

- wypracować wspólnie z Wydziałem Sztuki UWM w Olsztynie oraz Państwowym Liceum Plastycznym im E. Mendelsohna w Olsztynie nowy model współpracy, efektywny i wartościowy dla każdej ze stron,
- wraz z zespołem dostrzegać w projektach wystawienniczych większe możliwości współprac, wychodzące poza naturalne pole sztuki, a tym samym czerpać z innych kompetencji i ujmować projekty interdyscyplinarnie,
- wchodzić w środowiska zajmujące się edukacją, a tym samym tworzyć przestrzeń dla nauczycieli z zakresu edukacji poprzez sztukę,
- wzmacniać współpracę lokalne i tworzyć nowe sojusze w tym regionalne – przykładem partnerstwa, które w najbliższym czasie nada nowy ton BWA, jest wejście w długofalową współpracę z Galerią EL w Elblągu, w ramach której instytucje będą się wspierać, współdziałać w wymiarze wystawienniczym, edukacyjnym, budować platformę wymiany, natomiast w roku 2027 podjęły się wspólnej organizacji zjazdu osób dyrektorskich „sieci” BWA – to niezwykle cenna relacja, która nie tylko pozwoli na wzajemną promocję instytucji i naszych miast, ale również pokazuje, że razem można więcej.

Edukacja

Jednym z głównych zadań BWA jest upowszechnianie sztuki współczesnej, czynienie jej przystępną w odbiorze dla różnych grup i środowisk. Ważne jest dla mnie, aby zachować i kontynuować dotychczasową ofertę spotkań i warsztatów, zarówno dla grup zorganizowanych, jak i gości indywidualnych, a także poszerzać ją o nowe cykle np. „biblioteka sztuki” i wspierać świeże propozycje wypracowane przy współpracy z edukatorką BWA. Obszarem, który wymaga szczególnej uwagi to oferta uczestnictwa skierowana do osób ze szczególnymi potrzebami – chciałabym, aby Galeria włączała różne społeczności w swoje działania i propozycje edukacyjne, a tym samym, aby odpowiedzialnie podchodziła do polityki dostępności i integracji środowisk. Zależy mi na tym, aby BWA było przestrzenią empatii i zrozumienia, a także wzajemności i szacunku do „innego”. Jednak, aby mądrze wprowadzać ofertę dla osób ze szczególnymi potrzebami chciałabym podjąć rozmowy oraz współpracę z ośrodkami i organizacjami, które opiekują się lub zrzeszają osoby z różnym typem niepełnosprawności bądź wykluczenia społecznego. W ramach praktyk edukacyjnych chciałabym również zainicjować projekt skierowany do nauczycieli/ek, animatorów/rek, rodziców i opiekunów oparty na edukacji poprzez sztukę pod roboczym tytułem „Więcej niż kredki” – ważne jest wypracowanie przestrzeni dialogu, a także zrozumienia, że sztuka jest ważnym elementem kształtowania naszej wrażliwości, rozwija umiejętności krytycznego myślenia i budowania relacji. W dalszej perspektywie czasowej, z myślą o działaniach partycypacyjnych, które mógłby zafunkcjonować po powrocie do stałej lokalizacji BWA, chciałabym wykorzystać niewielki teren zielony znajdujący się przy Galerii – w celu integracji mieszkańców Olsztyna i bliskich sąsiadów Galerii, aby móc się spotykać „przy wspólnym stole”.

Musimy pamiętać, że Galeria istnieje nie tylko dla artystek i artystów, ale również dla publiczności i powinna godzić różne interesy, potrzeby, dlatego dbałość o publiczność to nie tylko dostępność, to również słuchanie jej głosu, reagowanie na potrzeby i troska o nie. Mam nadzieję, że uda nam się stworzyć miejsce otwarte, w którym tworzymy relację i żywy dialog pomiędzy twórcą i jego dziełem, a odbiorcą.

Plan zagospodarowania zbiorami

BWA posiada własne zbiory dzieł sztuki, jednak wszelkie działania związane z ich sukcesywną digitalizacją, procesem katalogowania czy opieką konserwatorską wymagają nakładów

finansowych, a także czasu. W perspektywie kilku najbliższych lat, chciałabym systematycznie uzupełniać i udostępniać dane kolejnych dzieł z kolekcji oraz usystematyzować zbiór, a także podjąć próbę ponownej wyceny choć części prac z kolekcji, która znacząco wzrosła na wartości, jednak wiąże się to z dużymi wydatkami, których nie da się uwzględnić w ramach dotacji i konieczne będzie podjęcie starań o pozyskanie środków zewnętrznych. Podobnie wygląda kwestia wzbogacania kolekcji o nowe nabytki. Ważnym elementem jest jednak żywa praca z kolekcją i zwrócenie się do własnych zbiorów w ramach działań wystawienniczych czy edukacyjnych.

PROMOCJA I KOMUNIKACJA

Koncepcja komunikacji instytucji i jej promocja to obszar, który wymaga szczególnej troski, zwłaszcza w rzeczywistości opartej na tym, co wizualne i efemeryczne. Wszelkie działania w zakresie promocji Galeria Sztuki BWA powinna rozwijać w sposób zaplanowany i oparty na przemyślanej strategii. Strategia komunikacji powinna uwzględniać, m.in. misję instytucji, jej cele, a także zróżnicowaną publiczność.

Kluczowa jest współpraca z mediami lokalnymi, ogólnopolskimi i branżowymi, które nie tylko zwiększają zasięg działalności instytucji i jej widzialność, ale również prestiż. W myśleniu o nowoczesnej i dostępnej komunikacji BWA powinno opracować nową stronę internetową – funkcjonalną, czytelną, dwujęzyczną i dostosowaną do urządzeń mobilnych, kładącą nacisk na zasady dostępności cyfrowej. Dobrze zaprojektowana strona internetowa to nie tylko wizytówka instytucji, lecz także narzędzie służące zwiększaniu przejrzystości oraz ułatwiające odbiór oferty programowej. Ważnym obszarem jest również obecność w mediach społecznościowych oraz szerzej – w komunikacji internetowej, a także uważne rozpoznanie potrzeb mieszkańców Olsztyna, tak aby świadomie i efektywnie docierać do głównych odbiorców programu Galerii.

Aby te założenia mogły realnie zafunkcjonować, widzę konieczność zatrudnienia specjalisty/ki ds. promocji i komunikacji – osoby, która w oparciu o wypracowaną strategię będzie mogła wdrażać spójną politykę komunikacyjną instytucji, budować jej rozpoznawalność, dbać o obecność BWA w przestrzeni medialnej i cyfrowej, a także rozwijać relacje z odbiorcami i partnerami.

70 lat działalności, które Galeria będzie obchodziła w 2028 roku, to doskonały przyczynek do podjęcia refleksji nad stworzeniem i wdrożeniem nowego, wzmocnionego systemu identyfikacji wizualnej, odwołującego się do jej specyfiki i kontekstu miejsca, a także wchodzącego w dialog z wcześniejszą tradycją wizualną.

PLAN GOSPODAROWANIA ŚRODKAMI FINANSOWYMI (w tym pozyskiwanie środków zewnętrznych)

Odnosząc się do budżetu instytucji istotna jest jego szczegółowa analiza, dostrzeżenie luk i potencjałów, które pozwolą na efektywne wykorzystanie środków oraz optymalizację wydatków w wybranych obszarach. Myślenie o budżecie, to myślenie o sukcesywnym wzroście, bezpieczeństwie, a także odpowiedzialności.

Budżet Galerii Sztuki BWA w Olsztynie w kontekście „tymczasowości” instytucji, rysuje perspektywę stabilności w zakresie zabezpieczenia działalności programowej oraz utrzymania instytucji. Jedna i mniejsza przestrzeń wystawiennicza oznacza niższe koszty utrzymania, a jednocześnie większe możliwości przeznaczenia środków na działalność promocyjną i merytoryczną, a także realny wzrost honorariów dla artystek i artystów – aspekt, nad którym instytucja powinna się pochylić. Jednak, aby realizować ambitny program wystawienniczy

z dobrze przygotowanym programem wydarzeń towarzyszących, tak by móc tworzyć trwałe relacje z odbiorcami i pozyskiwać nowych, konieczne będzie pozyskiwanie środków zewnętrznych. Takie działania są niezbędne do efektywnego funkcjonowania instytucji, ponieważ umożliwiają nie tylko rozwój programowy, ale również jej modernizację czy doposażenie techniczne.

Zagrożenie dla budżetu BWA rysuje się momencie powrotu do stałej lokalizacji – dwie przestrzenie wystawiennicze, to nie tylko powrót do większej ilości wystaw, lecz także większe koszty produkcyjne, czy współpraca z większą ilością artystów i artystek, co przekłada się na wzrost wydatków na honoraria, tak ważnych dla zabezpieczenia. To o czym nie możemy zapominać to również wzrost kosztów utrzymania, a także konieczność wzmocnienie infrastruktury stałej siedziby.

Kolejną istotną kwestią to wynagrodzenia pracowników i pracowniczek oraz rosnąca pensja minimalna, a także perspektywa ich rozwoju. Zespół to trzon instytucji, nie możemy zapominać, że organizacja obiera się na ludziach, ich kompetencjach i zaangażowaniu, dlatego powinniśmy wzmacniać i podnosić ich kompetencje.

Aby budować stabilną i bezpieczną finansowo instytucję, niezbędne jest podjęcie rozmów z Organizatorem na temat stopniowego zwiększenia dotacji podmiotowej BWA, stanowiącej podstawowe źródło finansowania instytucji. Kierunek wzrostowy jest niezwykle istotny, gdyż pozwala na podejmowanie bardziej szczegółowych i całościowych działań inwestycyjnych, programowych i organizacyjnych. Chciałbym również, aby budżet podstawowy instytucji przyznawany przez Organizatora został zwiększony o środki gwarantujące możliwość zatrudnienia nowych pracowników zgodnie z propozycją zarządczą.

Sposoby pozyskania środków zewnętrznych w celu wzmocnienia działalności instytucji:

Chciałbym zwiększyć zaangażowanie BWA w pozyskiwanie dofinansowań z różnych źródeł zarówno na poziomie lokalnym, jak i międzynarodowym, dzięki czemu będzie można wzmocnić działania programowe, a także poszerzyć perspektywę rozwoju. Jednak, aby to było możliwe, niezbędne jest wytworzenie historii instytucji jako aktywnego wnioskodawcy i partnera w rozmowach o mecenasie sektora prywatnego opartego na wspólnych wartościach, którego BWA może stać się beneficjentem.

Środki planuję pozyskiwać z następujących źródeł:

- Sponsorzy, partnerzy i mecenasi BWA – instytucja rozwijać będzie strategię pozyskiwania funduszy z sektora prywatnego, która polegać będzie nie tylko na wsparciu finansowym czy rzeczowym, ale także na budowaniu długotrwałych relacji partnerskich opartych na dostrzeganiu wspólnych wartości oraz tych płynących z wspierania sektora kultury.
- Współpraca – ten element może wydać się nieco enigmatyczny, jednak siła leży we współpracy, dzięki niej współpracujące ze sobą instytucje mają zwiększony budżet projektowy, bądź mogą dzielić i redystrybuować środki – kategoria współdziałania to poza znaczącymi zaletami z perspektywy gospodarowania środkami, to również odpowiedzialność i zwrócenie uwagi na zrównoważony rozwój w aspekcie ekologicznym.
- Dotacje, granty, stypendia – to ważna forma zdobywania środków przez instytucje, jednak musimy pamiętać o wkładach własnych i współpracy z Organizatorem w tym zakresie, tak abyśmy skutecznie i w większym stopniu mogli aplikować o środki publiczne, poniżej przykładowe źródła:
 - Programy Ministra w ramach działania Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego

- Narodowe Centrum Kultury, Instytut Adama Mickiewicza, NIMIT
- Indywidualne stypendia artystyczne, badawcze osób zapraszanych do współpracy
- Środki na szczeblu samorządowym i wojewódzkim – konkursy
- Programy europejskie (Fundusze Norweskie i EOG, Kreatywna Europa)
- Fundusze międzynarodowe (Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej, Fundusz Wyszehradzki)
- Instytuty i ambasady
- Dotacje z obszaru przedsiębiorstw i granty prywatnych fundacji np. Fundacja PZU, Fundacja Banku PEKAO S.A., Fundacja Orlen, Fundacja Artystyczna Podróż Hestii)

STRUKTURA ORGANIZACYJNA INSTYTUCJI I MODEL ZARZĄDZANIA

Obecnie zespół BWA liczy dziewięć osób. Funkcja dyrektora łączy w sobie zarówno odpowiedzialność za kwestie administracyjne i organizacyjne, jak i za całokształt programu artystycznego instytucji. Taki model, choć dotychczas skuteczny, w dłuższej perspektywie ogranicza możliwości strategicznego rozwoju oraz skutecznego zarządzania wszystkimi obszarami działalności Galerii. Dlatego aby sprofesjonalizować system zarządzania i podnieść jego jakość, a tym samym wzmocnić potencjał organizacyjny proponuję wprowadzenie modelu opartego na duecie zarządzającym. Doświadczenia ostatnich miesięcy jako p.o. Dyrektora, wyraźnie pokazały, jak istotne dla stabilnego funkcjonowania i rozwoju Galerii oraz zespołu będzie zaproszenie do współpracy osoby odpowiedzialnej za pion administracyjny w postaci zastępcy dyrektora. Praca w takim modelu umożliwi szersze spojrzenie na instytucję, a także zwiększy możliwości rozwoju. W duecie zarządzającym można patrzeć szerzej, dostrzegać więcej i wzrastać wyżej - w duchu współpracy, dialogu i wspólnej odpowiedzialności za przyszłość Galerii.

Zespół to jeden z najważniejszych fundamentów instytucji, to siła, dzięki której może działać i się rozwijać, dlatego tak ważne jest, by był zjednoczony i dobrze współpracujący, mimo występujących różnic m.in. tych opartych na kompetencjach. Istotne jest, by wykorzystać potencjał osobowy, jaki BWA już ma, postarać się go wzmocnić i wesprzeć jego rozwój. Kluczowe jest dbanie o komunikację i zaufanie to podstawa do budowania zdrowych relacji w zespole. Wierzę, że wspólnym wysiłkiem uda nam się wypracować model współpracy oparty na partnerstwie, wzajemnym wsparciu i jasnych celach, który wzmocni w każdym z „nas” poczucie przynależności oraz odpowiedzialności za instytucję.

Dodatkowo w kwestiach organizacyjnych ważne jest:

- uporządkowanie i wprowadzenie nowej, aktualnej struktury organizacyjnej, a tym samym zwrócenie się z uwagą w stronę najważniejszego dokumentu regulującego funkcjonowanie instytucji jakim jest statut,
- przyjrzenie się regulaminowi organizacyjnemu oraz wynagrodzeń, a także zakresom obowiązków pracowników, tak by ich praca mogła być efektywna, i odpowiadać na aktualne zapotrzebowania,
- stopniowe wprowadzanie polityki zrównoważonego rozwoju i świadomości ekologicznej – zmniejszenie negatywnego wpływu na środowisko m.in. przy produkcji wystaw,
- wypracowanie wspólnie z zespołem i wprowadzenie wewnętrznego modelu komunikacji i przepływu informacji,
- wzmocnienie zespołu o specjalistę/kę ds. promocji i komunikacji, natomiast myśląc o przyszłości i powrocie do stałej lokalizacji wzmocnienie o osobę merytoryczną wspierającą działania instytucji na poziomie kuratorskim i produkcyjnym,
- zainicjowanie procesów inwestycyjnych.

ZASOBY LOKALOWE ORAZ PERSPEKTYWA PRZYSZŁOŚCI

Sytuacja lokalowa i rozmowy nad przyszłością BWA w tym zakresie są jednym z głównych tematów, jakie toczą się dziś zarówno w środowisku artystycznym, wśród publiczności, jak i z perspektywy Organizatora oraz zespołu. To niezwykle ważne pole dyskusji, a także jedno z priorytetowych zagadnień, które przed nami stoją i wymagają uwagi.

Dziś, w myśleniu o stałej lokalizacji, BWA to jeden budynek, dwie instytucje. Przestrzeń przy al. Marsz. J. Piłsudskiego 38A jest współdzielona z Olsztyńskim Planetarium. BWA posiada dwie przestrzenie ekspozycyjne liczące łącznie ponad 500 m², co stanowi solidną podstawę do realizacji projektów wystawienniczych. Budynek aktualnie podlega procesowi modernizacji w ramach projektu „Modernizacji Olsztyńskiego Planetarium wraz z utworzeniem Habitatu książkowego”. Warto jednak zaznaczyć, iż prace remontowe obejmą BWA jedynie w niewielkiej i podstawowej części. Dlatego, myśląc o powrocie i dalszym funkcjonowaniu Galerii w tym zabytkowym budynku, który powstał w 1973 roku, musimy podjąć starania o dofinansowanie projektów inwestycyjnych przestrzeni BWA. Wymagają one bowiem nakładów na modernizację i utrzymanie, a także poprawę jakości infrastruktury technicznej, m.in. w zakresie oświetlenia czy nowych systemów aranżacyjnych. To zaledwie kropla w morzu potrzeb, do tego by budować nowoczesną instytucję. Myślenie o nowej lokalizacji jest tematem aktualnym, jednak przyszłościowym, dlatego też nie pomijam sytuacji i problemów stałej lokalizacji.

W momencie składania koncepcji programowej BWA znajduje się w przestrzeni tymczasowej w Hali Urania. Ta nowa rzeczywistość i tymczasowość (ok. 2 lata) skłania nas do myślenia i budowania programu w zupełnie inny sposób, a także uruchamia proces refleksji o miejscu w rozumieniu fizycznej przestrzeni, a także jego tożsamości w innej perspektywie. Stawia to przed nami pytanie o to, w jakim kierunku powinno zmierzać BWA i czym powinno być w przyszłości. Dziś jedno jest dla mnie pewne: najbliższe 2 lata to duże wyzwanie, by utrzymać i wzmocnić widoczność instytucji w nowym miejscu i na nowych zasadach.

Wiem, że miejsce instytucji to niezwykle ważny element budowania jej tożsamości i symboliki. Sytuacja tymczasowości uświadomiła mi, jakie znaczenie może mieć miejsce, i jak ono funkcjonuje w świadomości publiczności. Dlatego chciałabym, aby w trakcie trwania mojej kadencji została wypracowana koncepcja nowej siedziby wynikająca z dyskusji nad przyszłością BWA i jej rolą. Koncepcja ta powinna również tłumaczyć zasadność nowej lokalizacji, którą widzę w przestrzeni Koszar Dragonów – zabytkowego kompleksu z końca XIX wieku. Dlaczego? Ponieważ przestrzeń ta pozwala na szersze spojrzenie na to, jakie funkcje powinna spełniać dziś instytucja, a także zwraca uwagę na otoczenie, którego mocną stroną jest potencjał w postaci zderzenia ze sobą różnych funkcjonalności. Instytucja bowiem to nie tylko budynek, ale również jego otoczenie. Proponując to miejsce, chciałabym, aby rozmowy o nowej siedzibie były prowadzone w sposób partycypacyjny i włączający różnych interesariuszy. Takie podejście pozwoli nam szerzej spojrzeć na rolę instytucji, a także da odpowiedź na to, jakie potrzeby z perspektywy odbiorczej powinna spełniać. Efekty tej diagnozy mogą stanowić ważną podstawę do rozmów z Organizatorem i współdziałania, a także do odpowiedzialnego tworzenia nowego miejsca – przestrzeni dla mieszkańców i gości, dla każdego odbiorcy, miejsca integracji społecznej, które na poziomie projektowym bierze pod uwagę takie kwestie jak dostępność, zmiany klimatyczne czy destabilizację geopolityczną, a także uwzględnia charakter Olsztyna.

Jednak kluczowe w tym procesie zdaje się być wypracowanie odpowiedzi na pytania: Czym ma być Galeria Sztuki BWA w Olsztynie jako nowoczesna instytucja? Z jakich potencjałów powinna czerpać i jakie funkcje spełniać?